

RODINOVÝ ZPŮSOB CHOVU PRASAT SE ZAPOUŠTĚNÍM KOJÍCÍCH PRASNIC

Skupinové ustájení kojících prasnic se selaty, doplněné přítomností kance vychází z přirozených potřeb zvířat, které zdědily po svých divokých předcích. Reprodukční a sociální chování prasat je přirozeně nastaveno tak, aby hladce fungovalo v tomto sociálním uspořádání.

Rodinový způsob chovu prasat představuje alternativní systém chovu, založený na skupinovém připouštění kojících prasnic. Kojící prasnice jsou v tomto systému umístěny se selaty ve skupinách – rodinkách, kde jsou připouštěny střídajícími se kanci.

Metoda pochází z výzkumné práce biologa Alexe Stolby, jež byla dále rozpracována ve švýcarském institutu FiBL.

Porody prasnic probíhají v individuálních kotcích. Přibližně po 3 - 5 týdnech je vytvořena rodinka, optimálně spojením 3 - 10 prasnic a jejich vrhů, s co nejmenším rozdílem stáří selat.

Do společného kotce jsou nejdříve přesunuty prasnice, aby měly prostor pro vytvoření nové hierarchie, a přibližně po hodině následují jejich selata. Po sociální stabilizaci skupiny je obvykle druhý den připuštěn plemenný kanec, který je v rodince obměňován jiným plemeníkem v intervalech 1 – 3 dnů.

Přítomnost kanců v kombinaci se skupinovým ustájením vyvolává u prasnic laktační říjí. Výsledkem je, že více než 70 % prasnic je schopno zabřeznout v rodince a z nich asi polovina zabřezne do 10 – 14 dnů po příchodu kanců do rodinky. Tyto prasnice pak nadále koj selata při současné březosti.

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

foto: Anne Dostálová

Rodinový způsob chovu je metoda, která vychází z ekologicky a eticky udržitelného přístupu k chovu hospodářských zvířat.

Cílem takového přístupu je sladit čtyři základní aspekty chovu: kvalitu života chovaných zvířat, ekologické aspekty, užitek a ekonomiku podniku.

Selata vyrůstají do věku třech měsíců v rodinkách. Významnou předností je přirozeně dlouhá doba kojení, která má pozitivní účinky na růst a zdraví selat. V průběhu odchovu se chování matek při kojení postupně proměňuje. S postupem času prasnice snižuje četnost kojení, omezuje přístup selat ke strukům mimo vlastní kojení a selata přecházejí plynule z výživy mateřským mlékem k pevné potravě. Tak dochází ke spontánnímu odstavení ve vzájemné interakci. V tomto systému odpadá stres selat spojený s časným odstavením, jako je tomu v běžných chovech (náhlé odtržení od matky, změna potravy, změna sociálního a fyzického prostředí).

Rodinky se po dovršení 90 dní věku selat rozpouští, všechny prasnice jsou ve stejný čas odvedeny a selata ve stejné skupině přecházejí do další fáze růstu. Skupina prasnic také zůstává stejná až do pozdních fází březosti.

Velikost a uspořádání rodinového kotce vychází ze standardů pro ekologické hospodaření s cílem poskytnout všem zvířatům dostatek prostoru pro přirozené chování.

Důležitá je minimální délka jedné strany kotce (7 m), která níže postaveným prasnicím umožňuje při napadení či hrozbě dát dominantní prasnici jasně najevo svou podřazenost ústupem do druhově typické vzdálenosti přibližně 3 metrů.

Jediným místem, kde je v současné době metoda uplatňována ve větším rozsahu, je Biofarma Sasov na Jihlavsku, kde byly postupně v průběhu dvaceti let odzkoušeny různé varianty tohoto systému v chovatelské praxi.

Projekt PRV 2014 – 2020, Operace 16.1.1

